

168

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
ORAZ OBRONY NARODOWEJ

z dnia 26 lutego 1999 r.

w sprawie trybu i sposobu przyjmowania, przewożenia, wydawania i ochrony materiałów.

Na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób przyjmowania, przewożenia, wydawania i ochrony materiałów zawierających informacje niejawne przed nieuprawnionym ujawnieniem, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem przez podmioty wykonujące czynności lub świadczące usługi w tym zakresie, zwane dalej „przewoźnikami”.

§ 2. 1. Materiały zawierające informacje niejawne są przekazywane przewoźnikom przez jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95), zwane dalej „nadawcą”.

2. Nadawca składa zamówienie na wykonanie czynności i usług, o których mowa w § 1, kierując je do przewoźników spełniających wymagania w zakresie ochrony informacji niejawnych:

- 1) poczty specjalnej podlegającej Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, działającej w jednostkach organizacyjnych Policji przy przesyłaniu materiałów zawierających informacje niejawne, stanowiące tajemnicę państwową, do adresatów zamiejscowych na terenie kraju,
- 2) właściwej komórki organizacyjnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych zapewniającej przewóz materiałów zawierających informacje niejawne poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) właściwych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, zapewniających przewożenie materiałów zawierających informacje niejawne,
- 4) państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” oraz innych podmiotów,

które uzyskały koncesję na prowadzenie usług pocztowych,

- 5) przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję na prowadzenie działalności w zakresie ochrony osób i mienia.

§ 3. 1. Materiały zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową są przewożone przez przewoźników określonych w § 2 ust. 2 pkt 1—3.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach decyzję o zamówieniu przewożenia materiałów stanowiących tajemnicę państwową przez przewoźników, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 4 i 5, podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej.

§ 4. Materiały są przyjmowane przez przewoźników od nadawcy w postaci prawidłowo zapakowanych listów lub paczek, a w szczególności właściwie zaadresowanych, zabezpieczonych, opakowanych i oznaczonych, zwanych dalej „przesyłkami”.

§ 5. 1. Materiały zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową, nadawane jako listy za pośrednictwem przewoźników, powinny być opakowane w dwie nieprzezroczyste i mocne koperty, przy czym na kopertach muszą być umieszczone:

- 1) wewnętrznej:
  - a) klauzula tajności i ewentualne dodatkowe oznaczenie,
  - b) imienne określenie adresata,
  - c) imię, nazwisko i podpis osoby pakującej.
- 2) zewnętrznej:
  - a) nazwa jednostki organizacyjnej adresata,

- b) adres siedziby adresata,
- c) numer wykazu i pozycji w wykazie przesyłek nadanych,
- d) nazwa jednostki organizacyjnej nadawcy.

2. Miejsca sklejenia każdej koperty muszą mieć odciśniętą pieczęć „do pakietów” i zabezpieczone przezroczystą taśmą samoprzylepną, przy czym na koperce zewnętrznej, zamiast taśmy samoprzylepnej, może być stosowana pieczęć z laku.

3. Materiały zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę służbową, nadawane w postaci listów, przekazuje się jako listy polecone lub wartościowe, w dwóch nieprzezroczystych mocnych kopertach, które oznacza się tak jak w ust. 1.

4. Materiały zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową, nadawane w postaci paczek przewożonych przez przewoźników, muszą być opakowane w dwie nieprzezroczyste warstwy mocnego papieru, oznaczone i zabezpieczone jak w ust. 1 i 2.

5. Materiały zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę służbową, nadawane w postaci paczek, przekazuje się jako paczki wartościowe w dwóch nieprzezroczystych warstwach mocnego papieru, przy czym na opakowaniu zewnętrznym nie umieszcza się klauzuli tajności.

6. Do oznaczania materiałów, o których mowa w ust. 3 i 5, stosuje się odpowiednio ust. 1, z tym że sposób adresowania określają odrębne przepisy.

§ 6. 1. Przesyłki przyjmowane przez przewoźników, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1—3, w zasadzie nie powinny przekraczać następujących wymiarów i masy:

- 1) listy — wymiarów od 10 cm x 15 cm do 25 cm x 35 cm i masy do 0,5 kg,
- 2) paczki — wymiarów od 5 cm x 10 cm x 15 cm do 35 cm x 35 cm x 35 cm i masy do 5 kg.

2. Materiały, które przekraczają wymiary i masę określone w ust. 1, powinny być transportowane w zakrytych pojemnikach lub bezpiecznych opakowaniach, zaplombowanych albo zabezpieczonych w inny sposób uniemożliwiający identyfikację ich szczegółów, przy czym w czasie transportu powinny być one pod ciągłym dozorem uniemożliwiającym dostęp osób nieuprawnionych.

§ 7. 1. Przewoźnicy przyjmują przesyłki na podstawie wykazu przesyłek nadanych, sporządzanych przez nadawcę.

2. Wykaz przesyłek nadanych sporządzany jest w dwóch egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla przewoźnika i nadawcy przesyłki.

3. Przyjęcie przesyłki potwierdza się podpisem, zapisem liczbowym i słownym ilości przyjętych przesyłek oraz odciskiem pieczęci przewoźnika na obu egzemplarzach wykazu przesyłek nadanych.

4. Przewoźnik nie przyjmuje przesyłki nie odpowiadającej wymaganiom określonym w § 6 ust. 1 lub może odmówić przyjęcia przesyłki nie odpowiadającej wymaganiom określonym w § 5.

5. W przypadku odmowy przyjęcia przesyłki, o której mowa w ust. 4, przewoźnik wykreśla ją z wykazu przesyłek nadanych, potwierdzając to podpisem osoby odmawiającej przyjęcia przesyłki i odciskiem pieczęci przewoźnika na obu egzemplarzach wykazu.

6. W przypadku przekazania materiałów bez pośrednictwa przewoźników, o których mowa w § 2 ust. 2, adresat przesyłki potwierdza pisemnie nadawcy ich odbiór.

7. Wzór wykazu przesyłek nadanych stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 8. Materiały zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową nie mogą być przewożone łącznie z przesyłkami zawierającymi przedmioty wartościowe, w szczególności z: pieniędzmi, wyrobami z metalu lub kamieni szlachetnych albo mogącymi ulec uszkodzeniu w czasie transportu lub spowodować uszkodzenie pozostałych przesyłek, zwłaszcza z materiałami wybuchowymi, promieniotwórczymi, łatwo tłukącymi się, żrącymi, a także cuchnącymi.

§ 9. Przewóz przesyłek planuje się w taki sposób, aby dostarczane były w możliwie najkrótszym czasie do adresata.

§ 10. 1. Przesyłki przewozi się:

- 1) środkami publicznego transportu lądowego, pod warunkiem zarezerwowania przedziału na potrzeby konwoju lub zarezerwowania miejsc w sposób gwarantujący ciągły dozór przesyłki,
- 2) specjalnie przystosowanymi pojazdami samochodowymi przewoźnika, które w przypadku przewożenia materiałów niejawnych stanowiących tajemnicę państwową muszą spełniać wymagania, o których mowa w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 129, poz. 858),
- 3) statkami powietrznymi, przy zapewnieniu wydzielonego miejsca ograniczającego dostęp osób nieuprawnionych do przesyłek lub wydzielenia miejsc gwarantujących ciągły dozór przesyłki przez konwojentów,
- 4) środkami transportu wodnego, przy zapewnieniu wydzielonego miejsca, ograniczającego dostęp osób nieuprawnionych do przesyłek, i konwojentów.

2. Od warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, można odstąpić wówczas, gdy przesyłka przekazywana jest bezpośrednio od nadawcy do odbiorcy własnymi środkami transportu nadawcy lub odbiorcy.

§ 11. 1. Przesyłki zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową przewożą i ochraniają konwoje złożone co najmniej z dwóch uzbrojonych w broń palną konwojentów posiadających poświadczenie bezpieczeństwa, przy zapewnieniu warunków, o których mowa w § 10.

2. Przesyłki zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę służbową, oznaczone klauzulą „poufne”, których utrata spowodowałaby szkodę dla interesu państwa, przewozi i ochrania co najmniej jeden uzbrojony w broń palną konwojent posiadający poświadczenie bezpieczeństwa.

3. Od warunku posiadania broni palnej można odstąpić w czasie przewozu przesyłek poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Konwojentów wyposaża się w dokumenty niezbędne do wykonania zadania:

- 1) instrukcję postępowania z ochranianymi i przewożonymi przesyłkami,
- 2) środki łączności umożliwiające kontakt z konwojem podczas całej podróży.

§ 12. 1. Przesyłki przewożone są w zamkniętych oraz zaplombowanych paczkach, workach lub innego rodzaju pojemnikach, zwanych dalej „pojemnikami”.

2. Na każdym pojemniku umieszcza się informację zawierającą nazwę i adres nadawcy i odbiorcy oraz pouczenie o postępowaniu ze znalezionym pojemnikiem o następującej treści: „Znalazca niniejszego pojemnika proszony jest o niezwłoczne przekazanie go najbliższej jednostce Policji. Pojemnika nie rozplombowywać i nie otwierać”.

§ 13. Trasę przewozu przesyłki zawierającej informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową lub służbową, oznaczonej klauzulą „poufne”, przewoźnik, o którym mowa w § 2 ust. 2 pkt 4 i 5, uzgadnia z nadawcą, jej dostarczenie zaś powinno odbyć się bez zbędnej zwłoki.

§ 14. 1. W czasie przewożenia przesyłki niedopuszczalne jest pozostawienie jej bez nadzoru konwojentów, a w szczególności oddawanie do publicznie dostępnych przechowalni bagażu lub magazynów.

2. Przesyłki, czasowo składowane, powinny być przechowywane w zamkniętych, chronionych miejscach, do których dostęp mogą mieć tylko osoby posiadające stosowne poświadczenie bezpieczeństwa.

3. Każdy przypadek składowania, o którym mowa w ust. 2, należy odnotować w wykazie przesyłek nadanych w rubryce „Uwagi”.

4. Załadunek, przeładunek i wyładunek przesyłki musi odbywać się pod kontrolą konwojentów, przewoźnika lub pracowników ochrony nadawcy lub adresata przesyłki.

§ 15. 1. Materiały zawierające informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową mogą być przekazywane także bez pośrednictwa przewoźników, o których mowa w § 2 ust. 2, przy spełnieniu następujących warunków:

- 1) materiały powinny być przewożone przez nadawców lub odbiorców pod ochroną co najmniej dwóch uzbrojonych w broń palną konwojentów, według instrukcji kierownika kancelarii tajnej nadawcy lub upoważnionego przez niego pracownika,
- 2) przewozu dokonuje się za pomocą środków transportu drogowego, kolejowego, lotniczego lub wodnego, w których znajduje się, zabezpieczone przed dostępem osób postronnych, miejsce przystosowane i przeznaczone tylko do tego celu,
- 3) przewożone materiały należy zabezpieczyć przed zniszczeniem oraz dostępem osób nieuprawnionych.

2. Odstępstwo od warunku posiadania broni palnej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest możliwe wówczas, gdy przesyłki przekazywane są bezpośrednio od nadawcy do odbiorcy na terenie tej samej miejscowości.

§ 16. 1. W przypadku uszkodzenia opakowania przesyłki przewoźnik zabezpiecza ją, w celu niedopuszczenia do dalszych uszkodzeń oraz ujawnienia jej zawartości, sporządzając w tej sprawie protokół w trzech egzemplarzach, z których pierwszy wydaje się adresatowi, drugi wysyła do nadawcy, a trzeci pozostawia u przewoźnika.

2. Przesyłkę, o której mowa w ust. 1, wraz z protokołem sporządzonym w sprawie uszkodzenia przesyłki wydaje się adresatowi.

3. W przypadku odmowy przyjęcia przez adresata uszkodzonej przesyłki przewoźnik zwraca ją nadawcy wraz z protokołem, o którym mowa w ust. 1, i naniesioną na nim adnotacją o przyczynie odmowy przyjęcia przesyłki.

4. Zasady określone w ust. 1—3 stosuje się odpowiednio w przypadkach, gdy mogło dojść do ujawnienia lub doszło do ujawnienia treści przesyłki, wyjaśniając w protokole, komu jej treść mogła zostać ujawniona.

5. Wzór protokołu, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 17. 1. Przewoźnik wydaje przesyłki upoważnionemu przedstawicielowi adresata na podstawie wykazu przesyłek wydanych, sporządzonego przez przewoźnika.

2. Wzór wykazu, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Upoważniony przedstawiciel adresata, przed odebraniem przesyłki, obowiązany jest przedstawić upoważnienie.

4. Wzór upoważnienia, o którym mowa w ust. 3, stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 18. Przesyłkę nie odebraną w terminie trzech dni od daty zawiadomienia adresata o jej nadejściu odesyła się do nadawcy, jeżeli odrębne przepisy nie określają innego terminu.

§ 19. 1. W przypadku nieotrzymania przez adresata od przewoźnika przesyłki ujętej w wykazie przesyłek nadanych, zawiadamia on niezwłocznie o tym nadawcę.

2. Nadawca występuje do przewoźnika z żądaniem podjęcia czynności wyjaśniających, których celem jest ustalenie osób odpowiedzialnych za utratę przesyłki, oraz okoliczności, w jakich to nastąpiło, informując o tym jednocześnie właściwą służbę ochrony państwa. Nie informuje się właściwej służby ochrony państwa, jeżeli doszło do utraty materiałów zawierających tajemnicę służbową, oznaczonych klauzulą „zastrzeżone”.

3. Przewoźnik po dokonaniu ustaleń, o których mowa w ust. 2, udziela nadawcy odpowiedzi na piśmie niezwłocznie — nie później niż w terminie 2 tygodni od otrzymania od nadawcy żądania, informując równocześnie właściwą służbę ochrony państwa.

§ 20. 1. Jeżeli zawarte umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, materiały zawierające informacje niejawnie stanowiące tajemnicę państwową przekazywane są poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem przewoźnika, o którym mowa w § 2 ust. 2 pkt 2.

2. Materiały niejawnie stanowiące tajemnicę służbową mogą być przesyłane za pośrednictwem przewoźnika, o którym mowa w § 2 ust. 2 pkt 4, z uwzględnieniem zasad zabezpieczenia i pakowania określonych w § 5 ust. 1—3 oraz 5 i 6.

3. Organizację i zasady ochrony materiałów, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy.

§ 21. 1. W przypadku gdy zachodzi konieczność pilnego wywozu za granicę materiałów przez przedstawiciela naczelnego lub centralnego organu państwowego, w ramach wynikających z umów międzynarodowych rozmów, konferencji lub innych kontaktów, i nie

istnieje możliwość przekazania materiałów za pośrednictwem przewoźnika, o którym mowa w § 2 ust. 2 pkt 2, kierownik jednostki delegującej może zezwolić na wywóz tych materiałów, jeżeli osoba wywożąca:

- 1) posiada stosowne poświadczenie bezpieczeństwa,
- 2) zapewnia stałą osobistą ochronę i bezpośrednią kontrolę w czasie podróży nad przewożonym materiałem,
- 3) ma zapewniony środek transportu, umożliwiający bezpieczny przewóz materiałów do miejsca, w którym materiały będą wykorzystywane,
- 4) będzie miała zapewniony środek łączności umożliwiający szybki kontakt z jednostką delegującą,
- 5) będzie miała zapewnione za granicą miejsce zamieszkania uniemożliwiające lub utrudniające dostęp osób nieuprawnionych lub miejsce gwarantujące bezpieczne przechowywanie tych materiałów.

2. Przed wydaniem zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, kierownik jednostki delegującej, z wyjątkiem służb i organów, o których mowa w art. 30 ustawy, jest obowiązany powiadomić o potrzebie wywozu materiałów właściwą służbę ochrony państwa. W przypadku konieczności zdeponowania materiałów, o której mowa w ust. 5, informuje Ministerstwo Spraw Zagranicznych lub właściwe polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne.

3. Osoba wywożąca za granicę materiały musi być wyposażona w instrukcję określającą zasady postępowania z tymi materiałami, wydaną przez kierownika jednostki organizacyjnej.

4. W przypadku wywożenia za granicę materiałów zawierających informacje niejawnie stanowiące tajemnicę służbową przepisów ust. 2 nie stosuje się.

5. Osoba, która po wykorzystaniu wywiezionych materiałów nie powraca z nimi bezpośrednio do kraju, jest obowiązana zdeponować je w kancelarii tajnej najbliższego polskiego przedstawicielstwa lub wskazanej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych placówce celem przestania ich do kraju przy wykorzystaniu przewoźnika, o którym mowa w § 2 ust. 2 pkt 2.

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 11 marca 1999 r.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

J. Tomaszewski

Minister Obrony Narodowej: *J. Onyszkiewicz*

Załączniki do rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Obrony Narodowej z dnia 26 lutego 1999 r. (poz. 168)

Załącznik nr 1

.....
(pieczęć nagłówkowa jednostki nadającej)

....., dnia .....-.....-..... r.
(miejscowość)

WYKAZ Nr .....

PRZESYŁEK NADANYCH

przez .....
(nazwa jednostki organizacyjnej)

..... W .....
(nazwa przewoźnika)

Lp.	Nazwa nadawcy i nr pakowania	Rodzaj przesyłki	Adresat	Uwagi
1	2	3	4	5

Ogółem przesyłek .....
(liczbowo)

.....
(podpis sporządzającego wykaz)

.....
(słownie)

.....
(podpis przyjmującego przesyłki)

.....
(data przyjęcia)

.....
(pieczęć do pokwitowań przewoźnika)

Pouczenie: Wykaz wypełnić maszynowo lub odręcznie w sposób czytelny. W kolumnie 3 wpisać literę symbolizującą rodzaj przesyłki: L — dla listu, P — dla paczki, I — inne.

Załącznik nr 2

....., dnia ..... r.
(pieczęć nagłówekowa przewoźnika) (miejsowość)

Egz. nr .....

PROTOKÓŁ Nr .....

W SPRAWIE USZKODZENIA PRZESYŁKI

My niżej podpisani oświadczamy, że w dniu ..... r., o godz. ..., przy rozpakowaniu pakietu, pojemnika* nr ..... nadanego przez ..... w ..... stwierdzono uszkodzenie ..... nr ..... adresowanego do .....
(określenie rodzaju przesyłki)

Uszkodzenie przesyłki nastąpiło w wyniku .....
(rodzaj i przyczyna uszkodzenia)

Wyżej wymieniona przesyłka została przepakowana i zabezpieczona celem niedopuszczenia do dalszych uszkodzeń i doręczona adresatowi wraz z egzemplarzem nr 1 niniejszego protokołu.

Uszkodzenie przesyłki wskazuje (nie wskazuje) na możliwość ujawnienia jej treści.

Podpis przewoźnika:

.....
.....

Przyczyny odmowy przyjęcia przesyłki przez adresata:

.....
.....
.....

.....
(imię i nazwisko)

Wyk. w 3 egz.

Egz. nr 1 — adresat przesyłki
Egz. nr 2 — nadawca
Egz. nr 3 — a/a

* Niepotrzebne skreślić.

Załącznik nr 3

.....
(pieczęć nagłówkowa placówki przewoźnika)....., dnia .....-.....-..... r.
(miejscowość)

WYKAZ Nr ...
PRZESYŁEK WYDANYCH

.....
(nazwa jednostki organizacyjnej odbierającej przesyłki).....
(nazwa przewoźnika)

Lp.	Numer pakowania	Rodzaj przesyłki	Nadawca	Uwagi
1	2	3	4	5

Ogółem przesyłek .....
(liczbowo).....
(podpis sporządzającego wykaz).....
(słownie).....
(podpis wydającego przesyłki).....
(podpis przyjmującego przesyłki).....
(data przyjęcia).....
(pieczęć do pokwitowań adresata)

Pouczenie: Wykaz wypełnić maszynowo lub odręcznie w sposób czytelny. W kolumnie 3 wpisać literę symbolizującą rodzaj przesyłki: L — dla listu, P — dla paczki, I — inne.

Strona zewnętrzna

	<p>..... (pieczęć nagłówkowa jednostki organizacyjnej)</p> <p>Nr .....</p> <p>UPOWAŻNIENIE</p> <p>do nadawania i odbioru przesyłek</p>
--	--

Strona wewnętrzna

<p>Upoważniam Pana(ią) .....</p> <p>..... (imię i nazwisko)</p> <p>rodzaj i nr dowodu tożsamości .....</p> <p>.....</p> <p>wydanego przez .....</p> <p>.....</p> <p>do nadawania i odbioru przesyłek zawierających materiały niejawne w.....</p> <p>.....</p> <p>w .....</p> <p>Upoważnienie ważne jest na rok ..... przy okazaniu dowodu tożsamości.</p> <p> .....</p> <p>(podpis wystawcy)</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA</p> <p>Po wypełnieniu upoważnienie stanowi druk ściśle- go zarachowania.</p> <p>W przypadku utraty upoważnienia kierownik jed- nostki organizacyjnej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) powiadamia natychmiast przewoźnika; 2) przeprowadza postępowanie wyjaśniające na okoliczność utraty upoważnienia. <p>Ważność upoważnienia przedłuża się na rok:</p> <p style="text-align: center;">m.p. m.p. m.p. m.p.</p> <p style="text-align: center;">20..... r. 20..... r. 20..... r. 20..... r.</p>
---	---